

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

A' huszár.

Ha csak hallok e' nevet, lelkem emelkedik édes érzéssel. A' huszár nevezet nemcsak hazánkban, de egész Európában, sőt egész világon egyértelmű a' vitéz, a' hős nevezettel. A' huszárnak hirt tovább elrepült, mint országunknak 's nemzetünknek hirt; Napoleon csodálta, a' törökök és arabok meghajolnak hallattára keresztbe vetett kezekkel.

A' huszár, örököse apáink lovaglásbeli ügyességének. Ha a' huszár repül, a' szél nem bir futni utána, sir és süvölt szégyenében.

A' huszár örököse apáink vitéz bátorságának. Egy huszár tiz ellenséget még kevesel, husznak ellene vág, a' félelmet nem ismeri, borral és dicsőséggel él, a' halált párnának tekinti, mellyen aludni fog, míg a' feltámadási trombita ismét felkölti.

A' huszár, ha béke van, bajuszát, lovát és kedvesét simogatja, de a' békében maga is, lova is megöszül. Mint az oroszán a' rengetegben 's pusztákon, a' huszár csak a' harczban él, csak ott él ő, nótája az ágyu dörögése, öröme a' kardnak pengése 's minthogy számolni írásból nem tanult, bab helyett levágott fejekkel számolgatja ki, a' mit tudni akar.

A' huszár egy gyönyörű virágszál, mely az elhunyt magyar hősök sirjából kelt ki. Ha akarjuk ismerni, millyen volt a' szittya faj, a' deli huszárokon legeltessük szemünket. Ha csunya is, szép a' huszár, mint a' rózsza. Ha kicsiny is, erős mint a' tölgy dereka. Jó kedvű 's pajzán ha játszik is, ha harczol is, ha káromkodik is, ilyen a' huszár.

A' korcsmáros is öröme a' bort a' huszárnak, miért? mert huszár. A' leány is szivesben ad csókot a' huszárnak, miért? mert huszár. Még a' boltos is hosszabbra méri neki a' pántlikát, miért? mert huszár.

'S miért oly kevély a' huszár? mert vitéz. 'S a' vitéz, jól teszi, hogy kevély, ritka ember vitéz most Magyarországon.

Oh huszár! huszár! te vagy a' magyar szemfénye.

Az isten téged ünnepnap teremtett. Az angyalok énekeltek születésedkor. Már bölcsöd felett bábér-koszorú lebegett, bár nem látta anyád, ott lebegett az.

Magyarország szabadsága 's a' magyar nemzet elveszhet, de míg egy huszár él, addig bizom. Ha meghalt az utolsó is, akkor végünk van.

A' hol tehát huszárt látok, szivesen fogok kezét vele, övé utolsó ingem, utolsó pohár borom, az utolsó áldás is, melly a' lélekkel belőlem kiszakad.

Nem adom azt se gyermekemnek, se anyámnak, se testvéremnek, egy huszárnak adom.

A' régi magyar vitézség a' huszárnak született újra.

A' hazát a' huszár karja és példája menti meg.

Ha tehetném, minden huszárnak egy kastélyt 's lovának egy palotát vennék 's harcz után ott élnének ketten bőségben, fényben, békében.

A' huszárellet a' híres és vitéz élet.

Azt mondta egy tudós, hogy halál után az égen mindenik egy csillaggá változik.

Be szép a' huszár élete, be szép a' huszár halála!

Szemere Bertalan.

A' honvédelmi bizottmány teljesen egyetértvén Szemere Bertalan országos főbiztos urnak ezen iratban kifejtett nézeteivel, az iratot több ezer példányban a' huszárok közt kiosztatni, és nyilvánosan felolvastatni rendeli, azon hozzáadással, hogy ha a' haza szabadságát és békéjét sikerülend kivivnunk, a' nemzet minden bizonynyal hálás lend vitéz harczosai iránt.

Debreczen, febr. 16. 1849.

A' honvédelmi bizottmány.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár népéhez.

Kolozsvár népe, hozzád szólok, érts meg jól engemet. Élet-halál harczot vivunk, elnyomásunk-

ra, eltiprásunkra, sőt kiirtásunkra esküdtek ellenségeink; Zalathna, N. Enyed, Felvincz 'sat. feldült romjai 's részint legyilkolt, részint földönfutóvá tett lakosai egy tükröt tartanak előnkbe, melyben saját eorsunkat, melly reánk is vár borzasztó szinben láthatjuk. Lehetetlen kételkednünk, lehetetlen magunkat hiu reményekkel kecsegtetnünk. A' borzasztó valóság, melly szemünk előtt van, a' legrövidebb látót is meggyőzhetette a' felől, hogy a' különböző népfajok, az oláh, a' szász, a' rác, a' német, a' szláv, irigyelve nemzeti független létünket vesztünkre esküdtek, 's az uralkodóház, maga a' király is kezet fogva véllök, egész hatalmával, kincsével és fegyverével segíti ellenségeinket e' gonosz, ez istentelen szándék végrehajtásában, sőt a' legszentebb eskük és kötések megszegésével, minden emberi és isteni törvények letapodásával, nyílt irtó háborút folytat ellenünk, ezer éves alkotmányunk, nemzetiségünk, sőt életünk ellen. Egész Európában, sőt az egész földkerekségén, nincs egy velünk rokon nemzet, melly oltalmunkra felkelne, csak magunkra vagyunk anynyi ellenséges népfajok közepette, 's ha magunk magunkat elhagyjuk, ha mind egyről egyig, mint a' kőfal ősze nem tartunk, menthetlenül elvagyunk veszve. De, jól megértsétek, a' milyen csalhatatlanul igaz ez a' mit mondok, olyan csalhatatlanul igaz az is, hogy ha magunk magunkat gyáván és hirtelenül el nem hagyjuk, ha mind ősze tartunk, ha polgári 's hazafiai köteleességét mindenik hiven megteszi, 's végre ha az erőket és eszközöket, mellyek hatalmunkban vagynak gyorsan, készséggel és erélyesen használjuk, nincs erő melly minket megtörjön; mert bár számosok ellenségeink, 's bár egy velünk rokon nemzet segítségére sem számíthatunk, de van két hatalmas szövetségesünk, melly előbb utóbb, de bizonyosan győzedelemre segít: velünk van az igazság, velünk van Isten!

Ne csüggedj azért oh nép, ha pillanatra diadalmat láttatik is rajtad venni a' gonosz ellenség, ne essél kétségbe; bízzál ügyed igazságában, bízzál Istenben és nem hágy el!

De Isten is eszközök által munkál, használd azért az eszközöket, mellyeket Isten védelmedre kimutatott, használd azokat erélyesen, gyorsan. Fegyverrel támadtak meg minket, fegyverrel kell védennünk magunkat. De kérditek hol a' fegyver? Ne várd, hogy az égből hulljon alá, hanem szerezz, teremts magadnak. Könynyü azt mondani, de honnan? Meg mondom. Nemde a' leghatalmasabb fegyver, mellyel ellenségeink nekünk imponálóak, 's mellynek mi hiányában vagyunk, az ágyu. Ágyura van nekünk legnagyobb szükségünk, mentől többre 's mentől hamarább. Ágyut a' földfenekéből is kell teremtenünk. Nincs miért oly mélyen kereskedjünk, inkább felfelé nézzünk. Felérezzetek

Kolozsvár polgárai, Kolozsvár 13 tornyára, mennyi harang log, függ söt hever ott, és nem juttott volna senkinek eszébe, hogy milly derék ágyuk telnének ki azokból? és még akkor sem mikor olvasta, hallotta, hogy a' királyhárou tul és innen már csaknem egyedül Kolozsvár maradt hátra e' tekintetben? Lehetetlen, lehetetlen! Kolozsvárt bizonyosan soknak eszébe jutott ez, Kolozsvár népe bizonyosan el is határozta ezt már magában egyenként, 's csak az van hátra, hogy valaki a' nép határozatát kimondja. Én ebben a' meggyőződésben vagyok, ismerve Kolozsvárnak szabadságért lángoló népét és ebben a' meggyőződésben mint a' nép határozatát ezennel ki is mondom: „Le a' harangokkal azokból a' magas tornyokból, ágyuk öntessenek belőlök!“ és te nép vedd telyesedésbe e' határozatot — gyorsan, sietve nem tétovázva, nem türeve ellentállást bár honnan jöjjön az. Életünk forog kérdésben: Le a' harangokkal!

egy a' népből.

Budapestről, februar 10-én. Mi is élünk még, de képzelhetik önök, minő farsangunk van. A' nyakunkon veszteglő zsoldos had, melly jan. 5-én a' béke lobogójával köszöntött be hozzánk, ugyancsak házsártosan viszi szerepét. Ha önök még sokáig késnek bennünket kinzóiinktól megszabadítani, ugy e' virágzásnak indult ikervárosokban nem sokára csend leszen, mély, néma csend, mint a' halottak hazájában. „Mit der Ruhe eines Kirchofs.“

Budapesten sok feketesárga lélek tanyázott azelőtt; de mióta Windischgrätz és a' zágrábi Harlequin bennünket barátságukkal megtiszteltek, azóta magába szálit mindenki 's ha a' januári catastropha minden tekintetben hiba lett volna is, anynyiban igen üdvös hatása volt, hogy Pestet széles Magyarországon legmagyarabb érzelmű várossá tette 's ha önöket, 60,000-ed magukkal a' jó szerencse visszahozza, legkevesebbé se tartanak attól, hogy ha szükség lenne rá, a' város bombáztatása valami roppant calamitásnak fogva tartatni; sőt minden magyar golyó örömdobbanásra költené minden pesti lakos szivét, mert most már tudja, hogy a' szabadság nemcsak édesebb, de jövedelmesebb is bármelley három emeletes háznál.

A' caraffai vérbíróság folyvást működik; engedje meg ön, hogy ezen új szabásu forradalmi tribunal két rendbeli ítéletét olvasóinak épületére a' Közlönyben közre bocsáthassam. Az első Csömy Zsigmond molnár ellen szól:

„Mintán Csömy Zsigmond, komárommegyei aranyosi születés, 36 éves, agostai vallásu, nótelen, molnár ellen a' tény valóságos tör-

ténete kimutatása után részint saját vallomása, részint tanúk által jogszerűleg bebizonyított: mi-kép ő az e' f. hó 28-án estve, Pesten egy korcs-mában ismételve ő császári 's királyi felségének kormánya ellen a' legdurvább szidalmakat nyilvánosan kimondotta és a' nála levő lőfegyverre mutogatva nem átalotta az embereket lázadásra felingerelni és veszélyes agyonlövással fenyegetni mind azokat, kik a' pártütökhöz nem ragaszkodnak! miután továbbá, mit maga sem tagadott, el-lene begyőzetett, hogy daczára az e' f. hó 7-kén kelt hirdetésnek, melly szerint a' fegyvereket ki-tűzött határidő után is kiadni elmulasztók rögtön-ítélet alá esendőknek nyilvánítottak, lőfegyverrel, közton járt és annak elvételenél, erőszakosan el-lenszegült legyen.

„Annálfogva ő, a' hadi büntető törvénykönyv 62. cikkelye 4. §. szerint és a' mult évi october 3-kán kelt legfelsőbb manifestum, valamint cs. kir. tábornagy herczeg Windischgrätz ő magasságának az e' f. hó 5-én és a' cs. kir. hadkerületi pa-rancsnokságnak ugyan e' f. hó 7-én kiadott hir-detményéhez képest, a' lázadásra felingerlés, nem különben a' fegyverkiadás megtagadása miatt go-lyó által szenvedendő halálra rögtönítélet után kárhoztatott és ezen a' törvényszék főnöke által megerősített ítélet rajta mai nap délutáni 4 óra-kor végrehajtatott. Budán, jan. 31. 1849. A' cs. kir. hadpolitikai középponti bizottság által.“

A' másik a' honáruló gróf Lázárnak érdem-lett vérszoldját adja meg. Tartalma következő:

„Gróf Lázár György, gyergyó sz. harnosi (erdélyi) születés, 41 éves, katolikus, nős 's három gyermek atyja, cs. kir. gróf Gyulay nevét viselő 33. számú gyalog ezredbeli százados, a' m. évi junius havától pedig a' magyar hadsereg-nél őrnagy, 's báró Wiedersperg Alajos, podiebra-di (csehországi) születés, 42 éves, hg. Gnsztáv-Wasa gyalog ezredbeli százados, az ellenök in-dított hadtörvényszéki vizsgálat alatt a' vizsgálat-ba vett tény valósitása alkalmával bevallották, miszerint daczára annak, hogy ő magassága hg. Windischgrätz főtábornagy urnak a' m. évi octo-ber 17-kén kelt, a' kötelességhez és zászlóhoz visszaterést parancsoló proclamatioja tudomásokra jutott, a' magyar pártütők soraiban maradvá, e-zekkel az osztrák határvonalt átlépték, 's sere-geiknek élén gróf Lázár utóbb mint tábornok (ge-neral), őrnagy báró Wiedersperg pedig mint őrnagy 's helyettes dandárfő (Brigadier) a' lázadás megfélézésére Magyarországra jött cs. kir. ser-gek ellen harczoltak.

„Ennélfogva e' f. évi jan. 30-ki haditör-vényszéki ítélet által a' katonai büntetőtörvénykönyv 62. cím. 4. §-a szerint, kapcsolatban a' m. évi oct. 3-ki legfelsőbb manifestummal 's herczeg Windischgrätz tábornagy ő magasságának m. évi

oct 17-én költ proclamatiojával a' lázadásban fegyveres kézzel részvét miatt tiszti rangjok el-vesztése 's becstelenné nyilvánításuk mellett kötél általi halálra ítéltettek.

„Ő magossága azonban tekintetbe véve, hogy az elítéltek a' pártütők ügyét saját ösztönükből elhagyva, az ítéletörvényszéknek magokat bemu-tatták, úgy sok évek során tanusított jó katonai szolgálataikat 's méltánylást érdemlő családi visz-o-nyaikat, mindkettőre nézve az ítéletileg kimondott halálos büntetést kegyelmezés útján akép elengedni méltóztatott, hogy mindkettő tiszti rangját becs-telenül elvesztve, 10 évi vasban töltendő várfog-sággal büntetessék.

„Melly kegyelmezés kimondásával mai napon az ítélet mind kettőnek kihirdettetett. Budán, februar 5-én 1849, A' császári kir. hadpolitikai köz é p p o n t i b i z o t t m á n y t ó l.“

Illyen most nállunk az igazságszolgáltatás. Első Ferencz Jozsef magyarországi meghatalmo-zattjai kötéllal és onnal magyarázgatják a' magyar alkotmány értelmét; de mindenki meglehet győződ-ve, hogy az oktatás nem vezett el a' pestieknél.

Gróf Lázár megérdemlette sorsát, nem is sajnálta őt senki; 's csak azt ohajtjuk, hogy miuden árulót utolérjen a' végzés büntető ostóra.

Mondják, Szentkirályi Mórícz is megadta árát „loyalitásának.“ Szentkirályi mindig bizo-nyos nemében sinlett a' monomaniának; én azt hiszem rögeszméi nem pedig decidált gonoszság vitték a' tigris barlangjába. Egyébiránt ha úgy történt, fájlalni lehet benne olly egyéniséget mely a' hazát nagy reményekre jogosította, de az eset nem sajnós. Korunkban elhatározott jellemekre van a' honnak szüksége, 's a' tétovázók, közvetítők és hunyászok félszeg politikája vészes időkben épen úgy elvesztheti a' hazát, mint a' legelvetem-lőbb hon árulás. Ne legyen irgalom se az áru-lóknak se a' kegyhajhászoknak.

A' befogatások és katonai executiok napi renden vannak, senki sem biztos saját hajlékában. A' kémrendszer oly tökélyre hágott, mintha Fouche képezte volna ki. Az apa nem biztos, ha nem bizlal-e kedves fiában illy jóféle madarat, a' szerető nem tudhatja melyik pásztoróban ját-sza kedvese Delila szerepét. Általában ugy látszik a' hajlamok és szevedélyek képezik a' hálót, mellybe a' hazafiai érzelmű polgárt keríteni törek-szenek. Mondják hogy a' pesti lorettek és griset-tek folytonos közlekedésben vannak a' titkos po-litiával 's a' dolog nem valószínűtlen. Sósszor csendes éjjel fegyvercörgést 's katoná lépteket hallunk az utcákon; ezt kapuzörgetés követi, 's visznek valakit. Kit? és hova? rendesen csak későn vagy soha sem tudjuk meg 's ha az ujépület tájékán—ablakaim épen ide nyilnak—egy egy puskaropógás riaszt fel nyugtalan álmainkból,

melyek mégcsak pihenést sem adnak, ólomsúly gyanánt nehezül szívünkre az élet öntudata, mert nem tudjuk, nem legkedvesb emberünk életét oltá-e el az orgyilkosok, a' fertelmes bérszolgák golyója

Ez a' mi sorsunk, ez a' főváros élete. Azért jöjjenek önök, 's ha halomra bombáztatják is városainkat, mi szabadítóinkat, megváltóinkat fogjuk önökben üdvözleni. (Közlöny.)

Felszólítás.

Kolozsi bányanagy Hauchárd Jozsef b. Vay által kinevezettvén Kolozs megye' alsó kerületében ideiglenesen nemzetöri őrnagynak, zászlóaljával Szamosujvár alá rendeltetett November 11-én Urbán ellen. Utunkban e' parancsnokság alá adtak a' Széki nemzetörök is. Mielőtt Kolozsról kimozdult a' nemzetörség, 500 pengő Rf adatott a' költségek fedezésére. Abból a' kolozsi két század 's a' szaváti tisztek három napi fizetésüket kikapták, a' több ott volt nemzetörök máig sem kaptak semmit 's azon pénzről sem adatott be tudtunkra sobuvá számadás: azért őrnagy Hauchard Jozsef urat felszollitjuk ezennel, azon 500 pengő Rfrt iránt nyugtassa meg az illetőket 's világosítsa fel a' közönséget. Ezt saját becsülete is igényli.

Többen.

Nyilvános köszönetnek vége.

Orás Nagy József 1 fr.; Nagy Ádám 40 kr.; Lázár Dénezs 4 fr.; Lázár Mórliczné 4 fr.; Lázár Eszter 2 fr.; Lázár Béla 4 fr.; Kornis Sámuelné 2 fr.; Oláh Demeter 40 kr.; Reich Károly 2 fr.; Tolnai Gábor 3 fr.; Csiki János 1 fr.; Donáth Sándornő 2 fr., b. Bánffy Zsuzánna 1 fr.; öreg Henter János 1 fr.; özv Zeyk Jánosnő 1 fr.; Kabosné 20 kr.; Toldalagi Eszter 2 fr.; Bethlen Ferenczné 2 fr.; Anna de Vandevillel 1 fr.; özv. Sala Sámuelné 1 fr.; Gálfalvi Imréné 1 fr.; id. Csiki Márton 4 fr.; Vályi Károly 1 fr.; Katona Miklósnő 1 fr.; Teleki Elek 10 fr.; Oroszlány Sándor arany mives 20 kr.; A' fennebbi őszszeghez Pál Károly 1 fr. Őszszesen 173 fr. 34 kr. ezüst pénzben.

A' Dézsről jött aláírási iv szerént adakoztak. Orvos Szöts Samu 2 fr.; Méhesiné 1 fr.; Telegdi Zsigmond 2 fr.; Özv. Pap Jozsefnő 1 fr.; Pataki Ferencz 20 kr.; Kádár Ferentz 1 fr.; Bogdán 1 fr.; Veres Jozsef 1 fr.;

x x x 10 kr.; Simó Ferencz 4 fr Ujfalvinő 1 fr Simon Péternő 1 fr Nemes Jozsefnő 1 fr Nagy Alajos 5 fr Pap Ferencz 2 fr Lászlófi János 2 fr Mosa Jozsefnő 1 fr Biró Pataki Louiz 40 xr N. N. 1 fr Vojt Jakab 2 fr Pataki Dániel 1 fr Binder János 1 fr Rácz Jozsef 5 fr Pap Lukács 1 fr Egy keresztény 40 xr Torma Jozsefnő 3 fr Id. Ferenczi Károlyné 1 fr Fűzi Károlynő 2 fr Adtam én is 2 fr Csapó János 5 fr Czecz Gergely 2 fr Vajda Jenő Mohai Theréz 1 fr Ifj Ferenczi Károlynő 1 fr Ábrahám Jozsefalőr 40 kr. Hersch Zelicz 40 kr. Niszel Ajzik 40 xr Izrael József 24 xr Mihály Nőé 24 xr Mihály Áron 20 xr Mihály Márk 20 xr Farkas Gers 12 xr Dávid Hersch 10 xr Buzá Ábrahám 8 xr Salamon Széra 8 xr Ábrahám Farkas 6 xr Mendel Izsák 10 xr Hersch Lieb 6 xr Jákob Iczik 8 xr Arán Dávid 8 xr Berlő Farkas 8 xr Ábrahám Izsák 4 xr Hersch Klein 7 xr Egy valaki 20 kr Egy más 20 kr. Keczei Mihály 4 fr.; Bernád Jozsef 30 kr.; Korbuly János 5 fr.; Cecz Antal 2 fr.; Eszenyei Jozsef 20 kr.; Egy valaki 1 fr.; Egy valaki 1 fr.; Vér Farkas 5 fr.; Govrik Péter 2 fr.; Bányai V. Ferenczné 48 kr.; Laura Hadnagy 5 fr.; Dávid Jákob 2 fr.; Incze Ferencz 2 fr.; Izsák Hersch 5 fr.; Fránck Mihályné 2 fr. Beteg József 5 fr. Őszvesen 104 fr.; 11 kr.;

Kolozsvár feb. 14-dik 1849.

Ifj. Kemény István, főispán.

(1) Gróf Bethlen Ferencz belső farkasutczai, 79 szám alatti házánál, veder számmal eladó, 1834-beli finom borról értekezhetni. (3)

A' KOLOZSVARI REF. COLLEGIUM KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT

(1) BARRÁNE és STEIN birván haszonbérben, ezen intézeteket minden kellő javításokkal úgy igyekeznek ellátni, hogy minden e' szakba vágó munkák korszerű követeléseinek eleget tehessenek; bátrak tehát a' tiszt. közönségé arra felhívni, hogy ilyes rendelkezéseiket, meggyőződésök okaért ezen intézetnek bizodalommal átadni sziveskedjenek, biztosítván a' tisztelt megrendelőt a' munkának hibátlan, pontos elkészítéséről és lehető olcsó árszabásáról. (3)

(1) Dobokamegyében sz. Gotthárd, Pujon és sz. Egyed helységekbeni jószága G. Wass Györgynének a' közeledő Sz. györgy naptól számítva több évekre haszonbérbe adatik. Bővebb értesítést ad e' jelen lap szerkesztősége. (3)

(1) Maros Bogáton gr. Gyulai Lajos jószága a' közeledő Sz. györgy naptól számítva több évekre haszonbérbe adatik. Bővebb értesítést ad jelen lap szerkesztősége. (3)